

LAKIALOITE 17/2008 vp

Laki rakkauslomasta

Eduskunnalle

Ihminen tarvitsee ihmistä. Se on perustotuus, jota mitkään maailman myllerrykset eivät ole muuttaneet eivätkä tule muuttamaan. Olemme syvästi riippuvaisia toisistamme, toisiimme sidottuja. Se mitä rakkaudeksi kutsutaan, on kokemus, joka leimaa ja määrittää elämämme. Mitä enemmän rakkautta saamme, sitä parempaa elämämme on. Jos taas jääme sitä vaille, elämä on vajaata, vaillinaista, puolinaista.

Parisuhde, kahden ihmisen muodostama liitto, on elämän perusyksikkö, jonka kautta lähes jokainen meistä myös saapuu maailmaan. Jos parisuhde voi hyvin, voi ihminen hyvin, vaikka elämä muuten kolhisi ja kohtelisi kaltoin. Hyvä parisuhde on muuri murheita, pelkoja ja vaaroja vastaan. Sen avulla uskomme, jaksamme ja pidämme toivoa yllä. Se antaa elämälle kiintopisteen ja merkityksen. Intohimo, lämpö ja solidarisuus elävät, syntyvät ja lisääntyvät hyvässä parisuhteessa. Se on yhteiskunnassa kaiken hyvän hautomo, joka säteilee sen joka kolkkaan.

Mutta samalla tavalla parisuhde vaikuttaa kaikilla tasoilla silloin, kun siinä on häiriöitä tai kun se menee rikki. Koska parisuhteen merkitys yksilölle on niin suuri, häiriöt siinä kulkeutuvat hänen mukanaan joka paikkaan. Ne tuntuvat paitsi kodeissa myös työelämässä, lasten elämässä, suvuissa, yhteisöissä, kaduilla, kaikkialla missä ihmiset kohtaavat. Ne synnyttävät huonoa ilmapiiriä ja kitkaa, joka tekee arjesta epämiellyttävän ja hankalan ja vaikeuttaa kanssakäymistä ja kaikkea inhimillistä toimintaa.

Noin puolet suomalaisista avioliitoista päättyy nykyään eroon. Vuosittain se merkitsee noin

13 000:ta eroa. Arvioiden mukaan Suomessa eroaa lisäksi noin 30 000 avoparia. Vaikka onkin olemassa nk. hyviä tai onnellisia eroja, useimmiten ero synnyttää surua, murhetta, katkeruutta ja jopa elinikäisiä henkisiä ja fyysisiäkin vammoja osapuolille: naisille, miehille, lapsille. Voidaan jo puhua "ihmissuhdesotavammaisista" ja "ihmissuhdesotaorvoista". Hyvin usein ero muistuttaa sotaa pienoiskoossa. Mutta kaikki uhrin ovat siviilejä, heikkoja ja suojattomia. Heitä on Suomessa jo kymmeniä — ehkä satoja tuhansia. Liikaa.

Tässä tehokkuutta korostavassa hiostuksen maailmassa on ajasta tullut niukkuuden symboli. Ihmiseltä on riistetty aika olla itsensä ja läheistensä kanssa. Ensin hänet pakotetaan tuottamaan mahdollisimman kiivastahtisesti ja sitten hänet houkutellaan kuluttamaan saman mallin mukaisesti. Hiostus- ja shoppailuyhteiskunta luo siis salakavalasti noidankehän. Näin syntyy pula ajasta, jota ei tuoteta missään lisää. Siitä kärsivät ennen kaikkea pienten lasten vanhemmat, mutta se koskee myös muita. Kun parisuhteet ja avioliitot hajoavat, ilmoitetaan syyksi usein se, ettei ollut riittävästi aikaa suhteelle ja toiselle. Tämä oivallus tulee tavallisesti sitten, kun on jo liian myöhäistä.

Rakkausloman tarkoituksena on ennaltaehkäistä parisuhteen rapautuminen ja erilleen ajautuminen. Rakkauslomalla pari palaa kaksistaan suhteen ytimeen, toisilleen omistautumiseen sekä eroottisella että emotionaalisella tasolla. Sillä tavalla on mahdollista "löytää uudelleen" rakkauden polulle ja lähteelle. Kyse on siis mah-

dollisuuden antamisesta parisuhteen nk. "uudelleensyntymälle". Eheytyksen, hyvän olon, elämän ilon luomisen kautta rakkausloma maksaa nopeasti itsensä takaisin. Hyvinvoiva ihminen tekee työtä paremmin, sairastaa vähemmän ja jaksaa pidempään työelämässä.

Rakkausloma suo myös mahdollisuuden elvyttää sukulaissuhteet ja muut läheiset ihmis-suhteet. Koska loman idea on viettää se ilman lapsia, se tarjoaa tilaisuuden aktivoida mummo-vaari- ja setätätisuhteet ja -verkostot. Näin sukupolvien välinen tärkeä yhteys ja viestintä, joka meillä on haparoitunut, voisi uudelleen vahvistua. Se olisi eduksi ja iloksi sekä lapsille että aikuisille.

Rakkausloma ei kuitenkaan ole tarkoitettu vain pienten lasten vanhemmille. Myös moni aikuinen, jonka vanhus polkunsä viime matkalla

on läheisyyden, lämmön ja hellyyden tarpeessa, olisi siihen oikeutettu. Todellista elämänlaatua on se, että joku läheinen voi pidellä kädestä viime hetkillä. Se on rakkauden teko, ja siihen on tarjottava mahdollisuus. Sen rakkausloma mahdollistaisi.

Rakkauslomaan olisivat harkinnan perusteella oikeutettuja myös yksinhuoltajat ja yksineläjät elämäntilanteen ja tarpeen mukaan. Kaikki mikä lisää rakkauden määrää ja vähentää yksinäisyyttä ja murhetta yhteiskunnassa on tukemisen arvoista. Suomella ei enää ole varaa näin suureen rakkausvajeeseen.

Edellä olevan peruteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki rakkauslomasta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan työ- ja virkasuhteessa tehtävään työhön, jollei tässä laissa tai muualla laissa toisin säädetä. Mitä tässä laissa säädetään työntekijästä, sovelletaan myös virkamieheen ja viranhaltijaan.

2 §

Soveltamisalarajaukset

Tätä lakiä ei sovelleta työhön, joka on työnantajan toiminnan luonteen vuoksi vuosittain keskeytyneenä vähintään 6 kuukautta, eikä työhön, jota työntekijä sopimuksen mukaan tekee kaik-

kina kalenterikuukausina alle 14 päivää tai alle 35 tuntia.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *lomanmääräytymisvuodella* 1 päivän huhtikuuta ja 31 päivän maaliskuuta välistä aikaa nämä päivät mukaan luettuina;

2) *lomakaudella* 2 päivän toukokuuta ja 30 päivän syyskuuta välistä aikaa nämä päivät mukaan luettuina;

3) *arkipäivällä* muita viikonpäiviä kuin sunnuntaita, kirkollisia juhlapäiviä, itsenäisyyspäivää, jouluaattoä, juhannusaattoä, pääsiäislauantaita ja vapunpäivää.

4 §

Rakkausloman ansainta

Työntekijällä on oikeus saada lomaa 7 päivää kultakin täydeltä lomanmääräytymisvuodelta. Jos työsuhde on lomanmääräytymisvuoden loppuun mennessä jatkunut yhdenjaksoisesti alle vuoden, työntekijällä on kuitenkin oikeus saada lomaa 3 päivää lomanmääräytymisvuodelta. Loman pituutta laskettaessa päivän osa pyöristetään täyteen lomapäivään.

Rakkausloman ansainta ei keskeydy siitä syystä, että työntekijä on välittömästi siirtynyt sellaisen työnantajan palvelukseen, jossa omistuksen, sopimuksen tai muun järjestelyn perusteella määräysvalta on:

- 1) aikaisemmalla työnantajalla;
- 2) yhdellä tai useammalla henkilöllä, joka on aikaisempaan työnantajaan takaisinsaannista konkurssipesään annetun lain (758/1991) 3 §:ssä tarkoitettussa läheisyysuhteessa; taikka
- 3) 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuilla henkilöillä yhdessä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun työsuhteen jatkumisaikaan ei lueta aikaa, jolloin työ on keskeytynyt työntekijän ollessa suorittamassa asevelvollisuuslaissa (1438/2007) tarkoitettua vakinaista palvelusta, naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetussa laissa (194/1995) tarkoitettua vapaaehtoista asepalvelusta tai siviilipalveluslaissa (1446/2007) tarkoitettua siviilipalvelusta.

5 §

Työntekijän ilmoitusvelvollisuus

Työntekijän on ilmoitettava halustaan käyttää rakkausvapaata edellisen lomanmääräytymiskuukauden kestäessä.

6 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 4 päivänä maaliskuuta 2008

Tommy Tabermann /sd
Tuula Peltonen /sd
Pia Viitanen /sd
Jukka Gustafsson /sd
Pertti Virtanen /ps
Katja Taimela /sd
Sirpa Paatero /sd

Jutta Urpilainen /sd
Pauliina Viitamies /sd
Esa Lahtela /sd
Marjaana Koskinen /sd
Mikko Alatalo /kesk
Pekka Vilkuna /kesk